

In Memoriam

Pertti Paasio

1939–2020

Huippupoliitikko ja humanisti oli myös siirtolaisuuden moniosaaja

Kuva: Instituutin arkisto.

Pertti Paasio syntyi poliitikkoperheeseen Helsingissä 2.4.1939. Muutto Turkuun koitti kolmevuotiaana, kun isä Rafael Paasio valittiin Turussa ilmestyvän Sosialisti-lehden (vuodesta 1951 Turun Päivälehti) päätoimittajaksi. Rafael Paasio toimi kansanedustajana lähes 30 vuotta ja pääministerinäkin pariin otteeseen. Ei siis ihme, että Pertti kiinnostui jo teini-iässä yhteiskunnallisista kysymyksistä. Turun kaupunginvaltuustoon hänet valittiin ensimmäisen kerran 24-vuotiaana vuonna 1964. Valtiotieteen maisteriksi Pertti Paasio valmistui Turun yliopistosta vuonna 1968.

Pertti Paasion yhteiskunnallinen ura oli komea: hän toimi pitkään kansanedustajana, ministerinä ja europarlamentaarikkona. Turkulaisittain on myös tärkeää huomata hänen pitkä vaikuttamistyönsä Turun kaupunginvaltuustossa, joka kulminoitui valtuuston puheenjohtajuuteen vuosina 2003–2006.

Pertti Paasio oli aktiivinen kulttuurin kuluttaja ja tuottaja. Hän oli innokas amatöörivalokuvaaja – Pertti ja kamera olivat tuttu näky vaikkapa Brasilian suomalaisalueilla tai amerikkansuomalaisten FinnFesteillä. Toisaalta erinomaisena kirjoittajana ja tarinankertojana Pertti julkaisi useita kirjoja ja artikkeleita.

Pertti Paasio oli mukana useissa kansalaisjärjestöissä. Yhdistystoiminta ei ollut hänelle pakkopullaa, vaan Pertti oli aidosti johtamansa järjestön ja sen kohteena olevien ihmisten asialla. Niinpä Pertti Paasio toimi puheenjohtajana mm. Suomi-Etelä-Afrikka Seurassa ja Suomi-Kuuba-seurassa. Siirtolaisuuskysymyksiin hän otti kantaa toimiessaan Ulkosuomalaisparlamentin puhemiehenä ja Suomi-Seuran puheenjohtajana (1998–2010), sekä Siirtolaisuusinstituutin hallituksen puheenjohtajana (2001–2010). Hänen aikanaan ikuisuuskysymyksenä ollut kaksoiskansalaisuus toteutui Ulkosuomalaisparlamentin aktiivisen toiminnan tuloksena vuonna 2003. Paasion puheenjohtajuuskaudella Siirtolaisuusinstituutti muutti Eerikinkadulle ”omaan taloon”. Monien kiertolaisuusien jälkeen tutkimus-, seminaari- ja näyttelytilat löytyivät saman katon alta. Pertin aktiivinen

toiminta ja yhteistyökykyisyys antoivat tukevan selkänöjan instituutille ja sen henkilökunnalle talon toimintaa kehitettäessä.

Pertti osasi vaikuttamistyön. Kun vuonna 2010 ryhdyin instituutin johtajana hankkimaan Eerikinkadun toimitalomme viereen siirtolaisuuspuistoa ja -muistomerkkiä, koh-tasi hanke kaupungin nimistötoimikunnassa vastustusta. Paikkaa pidettiin pienenä, ja kilometritolppaa vähäisenä muistomerkkinä. Asiaa ei auttanut, vaikka kerroin anomuksessamme tolpnan olevan Toholamminkunnan lahja instituutille ja Turulle. Toholammilta lähti eniten amerikkansuomalaisia väestöpohjaan verrattuna. Parin turhan nimistötoimikunnan kokouksen jälkeen Pertti tokaisi ulos mennessämme: ”*Seuraava kokous kutsutaan instituuttiin ja tarjoamme tosi hyvät kahvit. Istumme kokouksessa niin kauan kun kehtaamme. Ja kyllä me kehtaamme*”. Usean tunnin väsytystaktiikkamme seuraavassa kokouksessa auttoi. Siirtolaisuusmuistomerkki ja puisto vihittiin USA:n itsenäisyyspäivänä 4.7.2011 suurlähettiläänä läsnä ollessa.

Pertti Paasio oli aktiivisesti mukana turkulaisessa ”Rafaelin enkelit” -laulu-yhtyeessä, jonka repertuaari koostuu vanhoista työväen- ja rauhanlauluista sekä Ruotsin metsäsuomalaisten elämästä kertovista lauluista. Ruotsin rakastettu työläisrunoilija Dan Andersson (1888–1920) omasi metsäsuomalaiset sukujuuret. Hän kirjoitti useita runoja Finnmarkenin suomalaisista. Tunnetuimpiin Anderssonin runoihin kuuluu ”Joululaulu Suomalaismetsissä”. Thorstein Bergmanin säveltämä laulu oli Pertti Paasiolle erityisen läheinen.

*”Niin lempeinä onnesta tähtien aikaan
me maailman vihalta säästäisimme
ja tähtien alla me nousemme yhdessä
harras on tunteemme pyhässä yössä:
Siis: näille ja maalle ja taivaalle, meille;
ylös tuoppimme nyt, toverit!”*

Sanoitus Dan Andersson, suomennos Hector ja Tommi Tabermann. Laulu tunnetaan myös nimellä ”Joululaulu Finnmarkenissa”.

Ismo Söderling, kollega ja ystävä